

Vojislav Pejović
**Američki
sfumato**

Vojislav Pejović

Američki sfumato

U drugoj knjizi petog kola Male kutije nalazi se tekst Vojislava Pejovića preuzet iz zbirke priča *Izvan koridora – VRANAC, najbolja kratka priča 2011*, koju je u okviru festivala „Odakle zovem“ objavila knjižara Karver iz Podgorice u saradnji sa Izdavačkom kućom VBZ iz Zagreba.

U ediciji **Mala kutija** objavljujemo knjige do kojih se teško dolazi, kojih nema u školskoj lektiri, a trebalo bi da budu dostupne srednjoškolicima. Svaki autor u svojoj knjizi ugosti nekog drugog pisca, tako da ćete umesto pet dobiti deset preporuka za čitanje.

Vojislav Pejović je u svojoj knjizi ugostio pesnika Čarlsa Simića, čije je pesme preveo. Ako želite da svoje utiske o pročitanim knjigama podelite sa drugima, javite se na **mala.kutija@hotmail.com**.

Verujemo da će vaši stavovi i preporuke ovakve knjige dovesti u knjižare.

Januar je, dvije hiljade osme. Milošu zuji u glavi dok razmišlja, ili možda čak mrmlja, ne sjeća se tačno, nešto o sobama bez prozora. Potom o neonskim lampama. Pa o mirisu hemikalija, pacovima, mozgovima. Zatim o hipokampusima, morskim konjicima, moru, konjima, hladnom ratu, hladnom sendviču, hladnim prstima, toplim dlanovima, toplim bedrima, zimi, ljetu. Bar još jednom, sasvim sigurno, o pacovima. Onda neko vrijeme još samo o hladnoći.

Što mi je ovo trebalo, što mi je trebalo sve ovo, ne prestaje Miloš, poluglasno, dok se inje hvata na vuneni šal i dok mu se oči privikavaju na mrak. Došao po mraku, odlazim po mraku, nastavlja on, sam za sebe, i još kaže: jebem ti hladnoću, nikako da se naviknem, petnaest ispod nule (Celsius), ili pet iznad (Fahrenheit); nikako da se naviknem na tu jebenu Fahrenheitovu skalu. Potom mu se u misli još jednom vraća soba bez prozora, treća vrata slijeva, na Odjeljenju za biohemiju i molekularnu biologiju, koju je upravo, s tegom u želucu,

napustio. A tek je par nedjelja otkako je javio svojima: upalilo je, postaću *Assistant Professor!* Oca je zatekao u Crmnici, na *Danima vina i ukljeve*, ili, u očevom slučaju, *Danima vina i vina*. Riba je za mačke, meni treba nešto jače, otezao je kroz mikrofon mobilnog otac, meni treba nešto jačeee, horski je uzvraćalo društvo za stolom; ej, čujete li, bando jedna: Miloš je posta' profesor!

Poslije dvadesetak minuta usiljenog marša po ledu i ledenom vjetru, tokom kog je dva ili tri puta majstorski održao ravnotežu i izbjegao susret svog nosa, dupeta, leđa sa okamenjenim snijegom, on stiže do trospratnice u kojoj stanuje od prošlog ljeta. Samo dva prozora na drugom spratu su osvijetljena; na jednom se pojavljuje Kate, već u kaputu, zagledana u ulicu jedva oživljenu mliječno-bijelim lampama, dok se na drugom na tren ocrta silueta Camille, taman dovoljno dugo da Miloš primijeti kako je po ovoj ciči zimi obukla mini suknju. Kasnim, kasnim, što mi je sve ovo trebalo, gundā Miloš, odmotava šal i ustrčava uz stepenice.

Hey hon, kasniš, kasniš, and you know it's not Halloween, kaže Kate i u prolazu se zakači za njega svojim toplim obrazom i usnama, da bi potom brzo nastavila dalje, put kupatila, noseći nasmijanog, gologuzog dječaka preko ramena; hi, Mr Milosh, dodaje Camille, promičući jednako brzo, ali bez poljupca, avaj, bez poljupca, noseći jednako nasmijano četvorozubo dijete, and it's a good look for you, kaže mu još, uz svoj kratki, zvonki kikut. Miloš potom staje pred ogledalo, odakle ga upitno posmatra nekakva bljedolika, promrzla spodoba, koja istina podsjeća na njega, ali koja je svoju naduvanu perjanu jaknu obukla preko uflekanog laboratorijskog mantila, te stoga izgleda krajnje neobično, kao odrpani klovn (na ivici suza), ili čak pitomac neke ustanove poluzatvorenog tipa, jedan od pouzdanijih, koji je dobro odreagovao na terapiju i kog su pustili da gradskim prevozom za vikend ode kući. Miloša još uvijek bole obrazi od mraza, a i mozak mu je donekle utrnuo, i zato ne uspijeva ni da porumeni, niti da ponudi

kakav duhovit ili suvisao razlog za izbor svoje garderobe. Tužno je, pomišlja, što mu na pamet prvo pada kliše o rasijanim naučnicima, tužno, jer on baš taj kliše naročito prezire, dok se oslobađa jakne, budući da nije, nikad nije bio rasijan, dok gužva mantil i nabija ga u ranac, već samo ne zna gdje mu je glava, jer, zakopčava ranac, već godinama na posao ide po mraku i po mraku se vraća, ej, zakasnićete, budalo jedna, govori u sebi, i u misli priziva, zgađen, gotovo ljutit, taj svoj slučajni kostim, koji ga, sad mu se već čini, nepogrešivo odaje, kako to samo kostimi znaju.

Potom i on odlazi u kupatilo, u kom Kate završava svoj kratki ritual šminkanja, a Camille, čučeci pokraj kade, nadgleda Sašu i Sophie koji se brčkaju u svemiru od sapunice. It's easy to make fun of the working class, kaže Miloš najprirodnije što može i maša se za četkicu za zube, čiji vrh, nikad ne propušta da se sjeti, može da postigne i do trideset hiljada kratkih trzaja u minuti. I know you're glad to see us, hon, ali znaš da imamo dva kupatilo,

protestuje Kate, na šta Miloš slegne ramenima i isceri se preko usta punih pjene, koja se, uskovitlana turbo-brzim dlačicama, rasprši na sve strane, a pogotovo preko rukava Kateinog novog kaputa. Arrrgh!, zareži ona teatralno, jer Kate rijetko gubi živce, i hitro napušta kupatilo; Miloš na to sklapa usne i spušta pogled pun krivice prema Camille, koja je podvila svoje savršene, mišićave noge pod mini suknju u bojama crveno-zelenog tartana. Camille ga gleda pitomo, pomalo saučesnički i, reklo bi se, kao da se zabavlja, i on ima poteškoća da zadrži pogled na njenim očima boje kupina, jer odmah ispod njih se otvara put u dubine njenog toplog poprsja, po kom su njegova djeca već rasula svjetlucavo paperje pjene za kupanje.

Have fun, you guys, and don't worry about them, cvrkuće Camille svojim maznim mecosopranom, dok Miloš i Kate cmaču blizance obučene u istovjetne šarene bade-mantile i stupaju prema vratima. Spazivši roditelje kako nestaju, djeca složno poviču

mamadadaaaaa i daju se u nestabilni trk preko sobe. Camille reaguje brzo, jer zna da Saša i Sophie, iako su tek nedavno prohodali, već jure i spotiču se i nalijeću na ivice namještaja svojim mekim sljepoočnicama. U gužvi koja za tili čas nastaje, Milošu polazi za rukom da usidri jedan temeljan pogled u Camillein dekolte, i ostao bi možda tako usidren da ga Kate nije povukla za rukav i rekla idemo.

U ledenim sjedištima automobila, osluškujući da li sa drugog sprata možda dopiru izbezumljeni dječji krici, Miloš i Kate razmjenjuju svoj prvi intimni pogled tog dana. Our first date in six months, kaže Kate i okreće ključ, i bijela Honda Civic startuje iz prve. I još kaže: ako zakasnimo na film, honey, I swear, ja ću te ubiti. Milošu je dosta hladnoće, trlja šake jednu o drugu i kaže izvini, bila je ludnica na poslu, Dmitri and Ken were exchanging their childhood stories, so they missed their term for the ultracentrifuge, ali evo, na vrijeme smo, sva sreća da smo pronašli Camille. Hon, ako ne prestaneš da pričaš o

lab, ja ću te takodže ubiti, kaže Kate i iskosa ga pogleda, smiješeći se uglovima usana, prelazeći ispruženim kažiprstom, kao nožem, preko svog mišićavog, dugačkog vrata.

Milošu odgovara što je Kate sjela za volan; nada se da će uspjeti da se sabere, da sabere misli, da ih preusmjeri, ne, da ih razvije nekim nenadanim moždanim vjetrom, bez milosti, na sve strane, zapravo da prestane već jednom da misli, neonske lampe, sobe bez prozora, da zaustavi dosadni mozak, neka sad Dmitri i Ken čame u sobi sa centrifugama do tri ujutro, neka do mile volje upoređuju djetinjstva u predgrađu Saint Louisa i samom centru Dnjepropetrovska, srećom, bar se na Wei-Chena čovjek može osloniti, jedini on nema želju da se prisjeća djetinjstva, iako mu je, istina, jednom pričao o davno prošlim danima, o ocu pukovniku i odrastanju u garnizonu, o smrznutoj stepi uz granicu s Mongolijom, o rupama u zemlji za ratne zarobljenike. Dok Miloš pokušava da se zauzda, Kate se trenutak ili dva ogleda u retrovizoru,

nakon čega skida rukavice, trlja dlanove jedan o drugi i prislanja ih na Miloševe smrznute, pa otkravljene, pa ponovo smrznute uši.

U Hondi je sad već kao u maloj japanskoj furuni, vrućina davi raspomamljene moždane talase, i Milošu je sve teže da vrti misli o pacovima, hipokampusima, američko-ukrajinskom prijateljstvu i kinesko-mongolskim stepama. Kate takođe osjeća da se bura u njegovoj glavi stišava, i njeni tanki i snažni prsti, obdareni odličnim tajmingom, što je on oduvijek, mora se reći, cijenio, nakratko napuštaju mjenjač i zgrabe Milošev kvadriceps. Hon, nemoj da spavaš, kaže, I'm so curious, u email piše da će Todd Haynes možda da dodže, on je bio jednom kod nas u college, i bilo je super.

Kako se izboriti sa novim Toddom Haynesom? *Far From Heaven* je bio, prisjeća se Miloš, nepodnošljiv; ne kapira tu američku opsjednutost pedesetima, što se njega tiče, najdosadnije dekade u istoriji čovječanstva. Kate kao da mu čita misli, kaže ovaj će ti se

dopasti, i uz kratku najavu u plejer ubacuje CD čiju naljepnicu Miloš u tami ne prepoznaje, niti zna šta je Kate dalje rekla, jer auto je izbio na samu obalu jezera, nevidljivog, ali zna Miloš da je ono tu, poklopljeno ledenom korom i snijegom, anti-Jadran, stepa sa ribama, prizor koji ga je uvijek ostavljao bez daha. Onda se začuje gitara, dva-tri takta i žamor publike, pa nazalni glas mladića koji počinje svoju poznatu pjesmu, pa aplauz.

Vruća Honda grabi Lakeshore Driveom, noć je vedra i nepomična, na putu tek poneki automobil, s njihove desne strane čikaški sjeverni kvartovi, s lijeve ogromno jezero, ukočeno od zime. Kate je sve bolje raspoložena, kaže znam da će ti biti fun, igra Cate Blanchett, igra Charlotte Gainsbourg, međutim Miloš je nakratko otkazao, naslonivši glavu na staklo, otklizao-otplovio, jezerom, anti-Jadranom, možda Jadranom samim. Kate ponovo polaže dlan na Miloševu butinu i, nakon petnaestak minuta čas ćutnje, čas malih, nevezanih riječi, njih dvoje uplovljavaju na

sami krov garaže. Prekid rada motora ih oboje prene, Kate iz razmišljanja o filmu, Milošu, protoku vremena, Miloša iz fantazija o velikoj vodi, i sekund ili dva u autu nema niti jedne riječi ili misli, dok neko napokon ne izgovori, ne zna se tačno ko, I can't believe, honey, naš prvi date u šest mjeseci. Potom napuštaju pregrijani auto i bacaju pogled po okolnim krovovima, kao da misle da ih neko posmatra, pa daju jedno drugom ruku i ulaze u bioskop.

Mnogi izgleda žele da vide Todda lično, jer gužva oko kase je nepodnošljiva. Miloš se mršti i suspreže sve jaču potrebu da gundā, ali Kate, koja zaista rijetko gubi živce, poseže za džepom svog novog kaputa i izvlači dvije već kupljene karte – ta divna, pouzdana Kate, tako nesprijetna da joj gužve pred kasama pokvare bilo šta. Hej, evo ih Amy i Pete, usklikne ona odjednom, pokazujući prema paru u redu za karte, na šta Miloš kaže great, sad ću ja, idem da uzmem jedan, znaš da moram; znam, shame on you, bivši vegetarian, zadirkuje ga Kate, i ja hoću jedan, sa dosta senf.

Noseći ih na istom dlanu, dva vruća, mirisna hot doga, oplemenjena senfom iz ogromnog plastičnog korita sa pumpicom, držeći u drugoj ruci stiroporsku čašu u kojoj šumi diet Coke, gotovo pun litar, porcija kakvu Kate i on obično usisaju u bioskopu, navaljujući na istu debelu slamku, Miloš balansira kroz gužvu i pronalazi svoju ženu. Još uvijek nije jasno, saznaje, da li režiser zaista dolazi; saznaje da se i Amy sjeća njegovog gostovanja na odjelu za Modernu kulturu i medije univerziteta Brown. Milošu nešto govori da Todd neće doći, ali čuva tu opaku slutnju za sebe, dobro mu je, sluša muzikalno pametovanje Amy i svoje žene, prinosi smlaćeni hot dog ustima, izmijeni poneki pogled sa Peteom, koji također nije išao na Ivy League fakultet, pa onda kaže Pete, my fwiend, sowwy, thif hot dog isfo good, did you watch *Far From Heaven*, how did you wike it, a Pete kaže no, I didn't. Onda je na Petea red da nešto upita, Miloš žvaće, ljubazno ga sluša, ne, on pak nije gledao taj, i onda primijeti da ljudi polako ulaze, pa uzima

Kate ispod ruke, dok u drugoj, s naporom, stiska dno ogromne stiroporske čaše i donekle savladani hot dog, i navaljuje da uđu, da zauzmu što bolja mjesta.

Mr Haynes se zaista neće pojaviti, kaže mladić koji staje pred platno i moli za tišinu, koja prerasta u opšti uzdah razočarenja, pa u neodlučni aplauz, jer počinje njegov najnoviji film. Miloš ne kapira sasvim radnju, ali jasno je da je tema Bob Dylan, kojeg glume nekoliko muškaraca i božanska Cate Blanchett, i to je okej, jer Dylanovu muziku je oduvijek volio, a pogotovo stihove, neprekidno nižuće, ne previše razumljive, trubadurske stihove, žene, istorija, društvena nepravda, pa ponovo žene. Eno ga crni dječak koji je Bob Dylan, u teretnom vagonu koji tutnji neakvom Amerikom; opkoljavaju ga beskućnici, loše namjere im se čitaju sa lica, otmaju mu gitaru, na kojoj piše *THIS MACHINE KILLS FASCISTS*. To je pisalo na Guthrijevoj gitari, šapuće Kate, i dječak skače iz voza da bi spasio goli život, život ubice fašista, pa pada u lede-

nu, zelenkastu rijeku, gdje ga guta veliki bijeli kit.

Nakon sata i nešto sitno, diet Coke odrađuje svoje i Miloš mora nakratko da napusti salu. Dok urinira, čini mu se, bar punih tri-četiri minuta, i dalje je u mislima u svijetu Todda Haynesa, i priznaje, a priznaće kasnije i Kate, jer fer je fer, da je ovaj film jednostavno super. Dok hrli natrag, međutim, vrata muškog i ženskog WC-a – Miloš se zaklinje da je tako bilo – otvaraju se istovremeno, i on se gotovo sudara sa ženskom osobom u crnoj mini haljini. Milošev pogled brzo prelazi preko njenog azijskog lica, sitnog tijela, mladeža na rubu lijeve obrve, i srce kao da mu preskoči i dijafragma kao da mu zatreperi i kao da sa sobom povuče čitavi abdomen. Excuse me, kaže ona u prolazu, u nestajućem oblaku mirisa od kojih Miloševa utroba počinje da divlja, i on je povlači za nadlakticu, i kaže Kumiko, is that you?

I beg your pardon, odgovara lijepa Azijatkinja, I'm sorry, trapavo nastavlja Miloš,

don't you remember me, it's Milosh, from Kotor, nineteen-ninety-four. Ona se nasmi-ješi, ima dosta šminke na licu, možda i nije Kumiko, jer ova djevojka spremno kaže Sorry, it must've been someone else. Have you ever been in Kotor, Montenegro, Adriatic coast, nastavlja on, tvrdoglavo, ali ona samo odmah- ne glavom, that must've been someone else, kaže ponovo, i odlazi u bioskopski mrak.

Miloš uranja u svoje sjedište, gdje ga spremno pronalazi Kateina topla, koščata šaka. Sorry, it's all that Coke, šapuće, dok se na ekranu Cate Blanchett Dylan valja po engleskim travnjacima sa svom četvoricom Bitlsa, i Miloš, potpomognut zelenkastim odsjajem sa platna, locira ženski profil lišen oštrih crta i uokviren gustom crnom kosom, tri reda ispred njega, i siguran je da je ona.

Bilo je to u ljeto devedeset četvrte, i to je nešto o čemu Miloš nerado govori, nešto što nije ispričao čak ni Kate, koja je baš te godine duboko bila zagazila u teme koje su se proučavale u okviru departmana za Modernu

kulturu i medije univerziteta Brown, ne sluttivši pritom ništa o Milošu, koji je i tog ljeta, kao i svakog drugog, bio u Kotoru, u kući svoje tetke. Tetka je preko zime bila cvjećarka i pritudna penzionerka, a preko ljeta izdavalateljka soba kome se moglo i za budzašto, jer gadna su vremena bila, i niko nije imao para, i sreći nije bilo kraja kad su se pojavili neki Ameri, i rekli da im treba smještaj.

Ne sjeća se šta su tačno tražili u Kotoru, ti Ameri, od kojih je svako zauzeo po sobu u tetkinom pansionu Cvijet. Sjeća se da je imalo veze sa ratom, mirom, razumijevanjem među narodima, i da je sve to bilo nevažno, jer situacija se odvijala neviđeno dobro: već trećeg dana njušio je svježii znoj sa njenog vrata, dok se soba punila tromim vazduhom iz zaliva, a sunce otezalo da preskoči planine i obasja svijet u kom je napokon sve kako treba. Petog dana iznajmio je čamac i odvezli su se u Perast, dok su šestog otišli na otvoreno more, da bi Kumiko vidjela tu čudesnu plažu, koja je nekad davno, prije vode i asfaltiranog puta,

važila za jedinu neiskvarenu uvalu na Jadranu. Iz uvale su, međutim, bili otjerani, glavonje, pištolji, debeli gliseri, pa su se vratili u tetkin pansion i vodili ljubav s tugom i snažno, sve dok sunce nije zašlo, dok oboje nisu pali od umora.

U rano poslijepodne dana sedmog, dok je Miloš nabavljao hranu za pansion, Ameri su se spakovali i nestali: bez najave, adrese ili oproštajnog pisma. Tetka je samo slegla ramenima, iznova prebrojala gomilicu dolara, i dala se na čišćenje ispražnjenih soba. Prije nego što će, manirom svog oca, nakratko potonuti u vino i vino, Miloš je tragao svugdje gdje se moglo: po primorju, Podgorici, Beogradu. Negdje na proljeće je obrijao bradu, navalio je na fakultet i uspio da zdimi na doktorat u Chicago. Znao je njeno ime, tijelo i miris – o, još kako je znao njen miris! – i da mora da da sve od sebe.

Godine koje su prošle napravile su od Kumiko samo tugaljivo sjećanje, uz koje, ovo može samo da se pretpostavi, Miloš ponekad

sjetno masturbira. Žene, i sve ostalo čega je bio željan, promarširale su kroz njegov život u dovoljnoj mjeri da je, kada je jednog dana ugledao Kate, u redu za novi Almodóvarov film, mogao konačno da bude siguran da ono što ga goni nije glad, ni očaj, niti besmislena potreba za zaboravom (koga? čega?), već potraga za prostom i skupocjenom ljudskom srećom. Da je uspio da pronađe Kumiko, siguran je, završilo bi se to jako loše, baš kao što se upravo loše završava ljubav između Charlotte Gainsbourg i Boba Dylana, kojeg za ovu priliku igra Heath Ledger.

Dylan duva solo u svojoj najpoznatijoj pjesmi, kreće odjavna špica, Sonic Youth pjevaju *I'm not there, I'm gone*, i Kate se proteže u svom sjedištu, ushićena, vlažnih očiju, pogleda istog onakvog kakav mu je uputila nakon što su se muževni Marco i lijepa Alicia – u sudbonosnom Almodóvarovom filmu – pogledali pred kraj predstave u kojoj će ih sve, Marca i Aliciju, Miloša i Kate, iz košmara svakodnevice prenuti baletska predstava sa

srećnim završetkom. Publika ustaje, poneko aplaudira, šuščaju zgužvane kese od kokica i Miloš se okreće po sali, ali nigdje nema Japanke u kratkoj crnoj haljini i sa mnogo šminke na licu. Naravno da je tako bolje, prostruji mu kroz glavu, i onda se i on pozdravlja sa Peteom i Amy.

Na krovu garaže, dok po hladnoći od koje bole vilice grabe prema automobilu, i dok se osvrću unaokolo, ali ne zato što misle da ih neko posmatra, već zato što je gotovo mističan, posebne pažnje vrijedan osjećaj držati se za ruke među krovovima jednog velikog, zimom izranjavljenog grada, Miloš hvata Kate oko struka, privlači je i prikiva svoj muški poljubac na njena nasmijana usta. Srećan ti rođendan, kaže, i odnekud se u njegovoj ruci stvara kutijica od tamnog drveta. Šta je ovo, hon, pita Kate, koja ipak voli iznenađenja, ali Miloš ne pušta ni glasa, već se prepušta trenutku u kom Kate podiže poklopac teške kutijice, ispod kojeg pokorno leži par bazaltno crnih fosila trilobita, sklupčanih u polukrug, sraslih uz svijetli krečnjak u kom su nastali, i

starih, ovo Miloš kaže naglas, starih bar petsto miliona godina. Katein treperavi smijeh se rasprsnje među krovovima, i ova priča bi time mogla da se završi.

Priča se, međutim, time ne završava. Pouzdano se zna da su njih dvoje, poslije male eksplozije sreće na krovu garaže, ušli u bijelu Hondu Civic, pustili grijanje i soundtrack filma *I'm Not There*, kupljen odmah po izlasku iz sale. *Goin' to Accapulco*, razvlačili su Jim James & Caexico, baš dok je auto izbijao na prazni Lakeshore Drive, i dok je Kate, stisnutih usana, puštala bezglasne suze na svoj novi kaput, a Miloš nanovo krenuo da plovi širokim vodenim prostranstvima.

Parkiravši se pred stanom, Kate se pribranim glasom upitala da li spavaju Saša i Sophie, dok je Miloš, sasvim sigurno, bar na tren u svijest prizvao Camille, njeno toplo poprsje i oči boje kupina, moguće čak i njenog trapavog dečka, koji će već iste večeri zavući svoju neiskusnu ruku pod suknju u bojama crveno-zelenog tartana. Na kraju dana, sva je

prilika, Kate i Miloš su zaspali zagrljeni, udova spletenih i sjajnih od znoja, poput para trilobita koji se pare spremno i brzo, kao da slute krečnjačku gromadu, postelju od krasa u kojoj će ostati punih pola milijarde godina.

Hey Mr Tambourine Man, izroni iz svoje trubadurske magle, zajebi vizije, žene i klasna raslojavanja, i ispjevaj mi, dok još imam snage da te slušam, baladu o djevojci imenom Kate i o mladiću imenom Miloš. Olikaj glasom, nazalnim i tvrdim, dane što se nižu poput kapi meda, deset prstiju u jednoj šaci, želju koja puni mjehove grudi, kikut i suze i kosti i malje. Onda spomeni i odrpanog klovna (mene, ovakvog, koji ovo pišem), umotanog u šarena, ustajala sukna, čežnju od koje mu porumeni koža, tugaljive darove na koje je spreman (Brown, koncert, Dylan – sve najbolje, draga), nemoć da se ćuti, nemoć da se priča, nemoć da se šminka sastruže sa lica.

Vojislav Pejović je rođen 1972, u nekadašnjem Titogradu, iz kog odlazi devetnaest godina kasnije. Piše – na srpskohrvatskom i engleskom – poeziju, kratke priče, naučne radove i filmske scenarije; *Život i smrt Milana Junaka* mu je prvi roman. Oseća se kao kod kuće u pet gradova i četiri države. Živi u Čikagu. Poremeđeno piše za sajt Peščanik ([www. pescanik.net](http://www.pescanik.net)).

GOST U KNJIZI

Čarls Simić

1938.

Te godine su nacisti umarširali u Beč,
Supermen se prvi put pojavio u Action Comics,
Staljin je tamanio svoju braću revolucionare,
prvi Dairy Queen restoran otvoren je u Kan-
kakeeju, Illinois,
dok sam ležao u svojoj kolijevci i zapišavao
pelene.

„Mora da si bio divna beba”, pjevao je Bing
Crosby.
Pilot kog su novine prozvale „Pogrešan smjer”
Corrigan
poletio je iz New Yorka prema Kaliforniji
ali je umjesto toga sletio u Irsku, dok sam
posmatrao svoju majku

kako iz svoje plave spavačice izvlači dojku i
postaje mi sve bliža.

Tog septembra uragan je čitav jedan bioskop
u Westhampton Beachu oduvao u more.
Ljudi su se pribojavali smaka svijeta.
Riba za koju se vjerovalo da je izumrla prije 70
miliona godina
pojavila se u mreži južnoafričkih ribara.

Ležao sam u kolijevci dok su dani postajali
hladniji i kraći,
i prvi teški snijeg je pao preko noći
ispunjavajući moju sobu tišinom.
Vjerujem da sam još dugo, dugo slušao svoj
plač.

Naše spasenje

Ono što ne podnosim su kratki zimski dani,
hladna popodneva bez snijega,
tamna noć koja žuri da se spusti
čim prođe poslednji školski autobus.

Nerviraju me žene koje ne pale
više od jedne lampe u kući,
koje štede na grijanju
i navlače na sebe po tri džempera i šal.

Ono što me dovodi do očaja su obroci
pojedeni u tišini ispred televizora,
na kom se recitali dnevnih užasa
završavaju turobnom vremenskom progno-
zom.

Neutješan sam što svake noći
odlazim na spavanje u hladnu sobu
sa njom koja još uvijek ima snage
da se moli Bogu za naše spasenje.

Pogrebno slovo

Naš pokojni prijatelj nije mogao da smisli
plavo nebo,
propovjednike koji citiraju Bibliju,
političare koji ljube malu djecu,
žene koje su tako slatke i mile.
Volio je pijance u crkvi,
nudiste-odbojkaše,
pse lualice koji se umiljavaju,
ptice koje pjevaju o divnom vremenu dok
seru.

Čarls Simić (Beograd, 1938), američki pesnik i esejista koji uživa veliki ugled u svetu. Najvažnije knjige pesama: *Raščinjavajući tišinu*, *Povratak mestu osvetljenom čašom mleka*, *Haronova kosmologija*, *Klasične igre iz balske dvorane*, *Oštrine*, *Beskrajna tuga*, *Svet se ne završava*, *Knjiga bogova i đavola*, *Hotel Nesanica*, *Venčanje u paklu*, *Šetnja sa crnom mačkom*, *Jackstraws*, *Noćni izlet*, *Moja nema pratnja*, *Ta sitnica*, *Majstor prerusavanja*.

Najznačajnije knjige eseja: *Alhemija sitničarnice*, *Nezaposleni vidovnjak*, *Metafizičar u mraku*. Predavao je književnost na Univerzitetu Nju Hempšira. Stalni je kritičar *New York Review of Books*. Član je Američke akademije za umetnost i književnost.

Edicija **MALA KUTIJA**, peto kolo, knjiga 2
Vojislav Pejović: AMERIČKI SFUMATO
Gost u knjizi: **Čarls Simić**

Izdavač: Grupa 484/www.grupa484.org.rs

Za izdavača: Vladimir Petronijević

Uredila: Ružica Marjanović

Autorka teksta na poledini: Dragana Ćosović

Lektura i korektura: Slavica Miletić

Grafički oblikuje: mkart

Štampa: Standard 2

Beograd, 2014.

Ova publikacija je urađena uz pomoć Evropske unije u okviru projekta FOCUS – za kulturu u Srbiji koji sprovode Dah Teatar i Grupa 484.

Sadržaj publikacije je isključiva odgovornost autora i ne predstavlja stanovišta Evropske unije.

